

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIO EDUCATIVA

C.E.I.P SANT MIQUEL
VILAFAMÉS

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

1. Introducció

- 1.1 Normativa d'aplicació**
- 1.2 Aspectes a considerar**
- 1.3 Elements del Pla d'atenció a la diversitat i d'inclusió**
- 1.4 Tipificació de les necessitats d'atenció i suport**
- 1.5 Alumnat amb necessitat d'atenció i/o suport**

2. PADIE DEL CEIP SANT MIQUEL DE VILAFAMÉS

- 2.1 Previsió i mesures organitzatives del centre.**
- 2.2 Detecció i anàlisi de necessitats.**
- 2.3 Identificació de necessitats específiques de suport de l'alumnat amb necessitats educatives de suport i/o de compensació educativa.**
- 2.4 Mesures de suport i reforç ordinàries i extraordinàries. Plans d'actuació per a l'alumnat.**
- 2.5 Organització i sol·licitud de recursos humans i materials del centre: generals i específics.**
- 2.6 Funcions i responsabilitats.**
- 2.7 Elaboració de l'ACIs**
- 2.8 Avaluació i seguiment del Pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa. Propostes de modificació.**

3. LA INCLUSIÓ EN EL CEIP SANT MIQUEL

- 3.1 Funcions del Centre**
- 3.2 Participació de les famílies**
- 3.3 Entorn social i comunitari**
- 3.4 Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat**
- 3.5 Mesures de resposta educativa per a la inclusió**
- 3.6 Principis generals de l'avaluació de l'alumnat en el marc d'una escola inclusiva**

- 3.7 Processos de transició***
- 3.8 Formació i sensibilització***
- 3.9 Personal i materials de suport***
- 3.10 Escolarització***
- 3.11 Orientació educativa, psicopedagògica i professional
en el marc de l'escola inclusiva***
- 3.12 Seguiment per part dels centres docents***

1. Introducció

1.1 Normativa d'aplicació

DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana. [2014/6347] **CAPÍTOL V Atenció a la diversitat**

1.2 Aspectes a considerar

El PADIE ha de partir de l'anàlisi de la situació inicial i de la valoració de les necessitats previsibles amb relació al alumnat i l'oferta educativa del centre. Per a això es tindrà en compte la memòria del curs anterior, les actes de les sessions d'avaluació i la informació de l'anterior etapa educativa i dels servicis especialitzats d'orientació.

És a partir d'aquest anàlisi d'on es faran les propostes de mesures d'atenció a la diversitat de l'alumnat comptant amb els recursos existents en el centre, amb indicació de les responsabilitats del equip directiu, del professorat i del personal del servei especialitzat d'orientació i la participació de l'alumnat, les famílies, voluntaris i d'altres institucions i entitats. La dita proposta serà presentada al claustre per a la seua aprovació.

En tercer lloc, i una vegada aprovada pel Claustre passarem a la seua aplicació, seguiment i avaluació de les mesures adoptades especificant els moments, instruments, procediments, òrgans i personal implicades. La dita avaluació formarà part de la memòria anual del centre educatiu i serà coneguda pel claustre.

1.3 Elements del Pla d'atenció a la diversitat i d'inclusió

El Pla d'atenció a la diversitat i d'inclusió haurà de contemplar els següents elements, amb els protocols d'actuació corresponents a cada element:

1. Prevenció i mesures organitzatives del centre.
2. Detecció i anàlisi de necessitats.
3. Identificació de necessitats específiques de suport de l'alumnat amb necessitats educatives de suport i/o de compensació educativa.
4. Mesures de suport i reforç ordinàries i extraordinàries. Plans d'actuació per a l'alumnat.
5. Organització i sol·licitud de recursos humans i materials del centre: generals i específics.
6. Funcions i responsabilitats .
7. Avaluació i seguiment del Pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa. Propostes de modificació.

1.4 Tipificació de les necessitats d'atenció i suport

Hi ha dos tipus de mesures:

Mesures de suport ordinàries aquelles que suposen una adaptació metodològica, de les estratègies organitzatives, o de la distribució temporal del currículum, sense que això supose transformació o eliminació d'elements prescriptius del currículum.

També es consideraran mesures de suport específiques la repetició de curs i les conseqüents mesures complementàries de reforç que s'adopten així com la prolongació de l'escolarització de l'alumnat en l'etapa un any més.

Mesures de suport extraordinàries aquelles mesures o programes que suposen la transformació significativa d'un o més dels elements prescriptius del currículum, així com aquelles mesures d'accés al currículum que requereixen recursos personals, organitzatius i/o materials de caràcter extraordinari. Estes mesures es determinaran com una resposta individualitzada a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, **prèvia avaluació psicopedagògica**, quan s'hagen mostrat insuficients altres mesures de suport ordinàries. Les mesures

de suport específiques en l'etapa d'Educació Primària seran les adaptacions d'accés al currículum que impliquen l'adopció de mesures de caràcter extraordinari, significativament diferents de les que els centres educatius de manera general poden oferir, les adaptacions curriculars individuals significatives; així com aquells programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum i/o d'accés a este.

1.5 Alumnat amb necessitat d'atenció i/o suport

Podem considerar que l'alumnat amb necessitat d'atenció a la diversitat es generen per dos condicions, una de caràcter personal i un altra d'origen social.

Alumnat amb necessitat de recolzament educatiu.

Alumnat en situació de desavantatge socioeducatiu.

Indiferentment amb dos situacions caldrà:

Atenció complementària diferent que implicarà una adaptació de les ensenyances amb l'aplicació d'unes mesures que seran específiques o generals

2. PADIE DEL CEIP SANT MIQUEL DE VILAFAMÉS

2.1 Prevenció i mesures organitzatives del centre.

Partim del fet acceptat per tots que tot l'alumnat pot aprendre. El procés d'aprenentatge dels i les alumnes millorarà si adaptem el currículum a les seues necessitats.

Tots i totes a l'escola treballem en equip, de forma conjunta i coordinada perquè del suport hi participem tots i totes.

Ens organitzem combinant les necessitats de l'alumnat, la disponibilitat horària i l'organització dels i les mestres i del centre, i amb la finalitat d'intervenir tan prompte com es detecten les necessitats de cada alumne o alumna.

El material, quan siga possible, serà el mateix que el que s'utilitza dins l'aula.

Dins del plantejament educatiu del nostre centre, volem oferir la possibilitat que tot l'alumnat pugua participar d'un entorn educatiu comú, organitzant les mesures i recursos necessaris perquè cadascú pugua dur a terme i al seu ritme, el seu procés d'aprenentatge. Per tant, intentem que tots els documents importants del centre inclosos al PEC establisquen el marc d'aquest PADIE i a ells es recorrerà en aquells aspectes que no estiguen prou contemplats o aclarits en aquest Pla.

Aquestes necessitats educatives són canviants i requereixen de respostes diverses. Per això, a la nostra escola no tanquem la porta a cap tipus o modalitat de suport amb les següents consideracions:

És cert que treballar així implica adaptar-nos a les necessitats del nostre alumnat, i dur a terme els canvis necessaris perquè siga l'escola la que s'adapte a les seues necessitats, no a la inversa.

Les mesures d'atenció a la diversitat que posem en pràctica van adreçades a tot l'alumnat, i hi participem tots els membres de la comunitat educativa.

Combinem les necessitats educatives amb la disponibilitat horària, l'organització del professorat i del centre per posar en pràctica les mesures d'atenció a la diversitat.

Mesures organitzatives generals

Entenem per **suport** als alumnes aquelles activitats organitzades i dutes a terme pels mestres del centre, coordinades per la comissió pedagògica i encaminades a **adaptar el currículum a les necessitats educatives** dels alumnes atenent la seva diversitat.

Per a que un alumne tinga l'**atenció individualitzada**, serà preceptiu que s'informe a les famílies i que signen l'autorització per a que l'SPE pugui avaluar-lo.

Tots els mestres del centre estem implicats en l'atenció a la diversitat, per dos motius fonamentals.

A banda dels mestres tutors de cada grup, els mestres especialistes es distribueixen equitativament entre els diferents cicles. Per adscriure hores de suport d'un mestre a un cicle o curs, es prioritza aquells que tenen més hores de docència al cicle.

Tots els cursos rebran suport prioritàriament de les mestres del mateix equip de coordinació docent i/o dels especialistes en un nombre variable de sessions en funció de les sessions de disponibilitat i de les necessitats plantejades.

La **comissió pedagògica** és l'òrgan on es prenen les decisions en relació al suport.

Són els equips de coordinació docent (**Cicles**) els que determinen les **necessitats de suport** en funció de l'alumnat. Aquesta proposta serà elevada a la Comissió pedagògica, malgrat això, des de la direcció d'estudis s'establirà un **nombre mínim** de sessions de suport per a cada classe que hi constarà als horaris oficials del centre.

La coordinació entre Primària i Infantil determinarà les necessitats de suport a primer de primària.

Al **tercer Cicle** plantejarem **desdoblements** en àrees instrumentals per les seues característiques (diferències de nivell). Aquest desdoblament es faran sempre en **grups heterogenis**.

El **mestre de suport** de Primària atindrà prioritàriament als desdobles del Tercer Cicle.

El mestre de P.T. i la mestra d'audició i llenguatge atendran a l'alumnat amb informe dins dels seus àmbits de treball

Cada curs / Cicle determinarà en un document de caràcter trimestral (**revisió trimestral**) els alumnes que reben atenció, la forma d'atenció, les adaptacions necessàries.

Al mes de **juny** es farà la relació d'alumnes amb reforç per al curs vinent que hi constarà a la memòria del centre.

2.2 Detecció i anàlisi de necessitats.

Detecció de nous casos

En el primer trimestre o arran de noves incorporacions al llarg del curs, els tutors o tutores presentaran a l'SPE els alumnes que consideren que necessiten d'un diagnòstic per part del servei psicopedagògic amb presentació del model oficial.

Cal demanar l'autorització per escrit del pare, mare o tutor del alumne al que es vol fer l'estudi

Cal fer una fulla de petició al SPE amb els motius pels que es demana l'estudi

En funció dels resultats del diagnòstic es procedirà a l'elaboració de les mesures de suport que es consideren oportunes sempre en funció de l'informe de l'orientadora.

L'alumnat amb NEE serà sempre diagnosticat per l'SPE, l'informe constarà a l'expedient de l'alumne.

Els alumnes amb informe de cursos passat mantindran aquest fins que no hi haja un altre que el modifique i rebran el suport que s'haja determinat.

2.3 Identificació de necessitats específiques de suport de l'alumnat amb necessitats educatives de suport i/o de compensació educativa.

Les necessitats específiques de suport es divideixen en:

Necessitats de suport ordinari

Són aquelles que suposen una adaptació metodològica, de les estratègies organitzatives, o de la distribució temporal del currículum, sense que això suppose transformació o eliminació d'elements prescriptius del currículum.

El **suport ordinari** es farà a l'aula ordinària que potencie la inclusió de tot l'alumnat en el treball a l'aula amb treball en grups heterogenis

Qualsevol altre tipus d'organització serà proposat per l'equip de coordinació docent corresponent i, si s'escau, aprovat en la **comissió pedagògica** del centre escoltada la opinió de l'orientadora.

Mesures de suport extraordinari

Alumnes amb necessitats educatives especials
Adaptació curricular individual significativa.

Alumnat amb necessitats específiques de recolze educatiu
Adaptació d'accés al currículum que requereix recursos personals extra

Alumnat amb necessitats específiques de recolze educatiu
Adaptació d'accés al currículum que requereix recursos materials extra

Alumnes amb necessitats educatives especials
Prorroga permanència un any més en E. Infantil

Alumnes amb necessitats educatives especials
Prolongació un any més en E. Primària

Alumnat amb altes capacitats
Flexibilització del període d'escolarització

Programes d'educació compensatòria

Atenció hospitalària i domiciliària
programes d'acollida al sistema educatiu (PASE)

Programes de reforç orientació i recolze (PROA)

Programa para la atenció de l'alumnat en situació de desavantatge socio-educatiu
(INTEGRA)

2.4 Mesures de suport i reforç ordinàries i extraordinàries. Plans d'actuació per a l'alumnat.

Mesures de suport i reforç ordinàries

Atenció de la mestra o mestre de suport a l'aula ordinària en grups heterogenis.

Desdoblements al Tercer Cicle de Primària.

Apadrinament lector a Segon i Tercer cicle de primària.

Altres mesures específiques de suport plantejades a la Comissió pedagògica

Ampliació horària

Mesures de suport extraordinaris.

Atenció individual de la mestra de P.T. i/o logopeda en funció de l'informe de l'orientadora.

Plans d'atenció a l'alumnat nouvingut amb desconeixement de la llengua

2.5 Organització i sol·licitud de recursos humans i materials del centre: generals i específics.

La comissió pedagògica determinarà les necessitats, si s'escau, de recursos humans i/o materials en funció dels informes psicopedagògics

La tramitació de les possibles sol·licituds són responsabilitat de l'equip directiu.

2.6 Funcions i responsabilitats.

Funcions	dels	tutors
-----------------	-------------	---------------

Les seues funcions com a tutors i mestres especialistes es concreten en:

Detectar les necessitats educatives especials dels alumnes.

Realitzar l'avaluació inicial del nivell de competència curricular dels alumnes en col·laboració amb la resta del professorat implicat en el grup.

Adaptar el currículum a les necessitats de l'alumnat, en col·laboració amb l'SPE, els mestres d'Audició i Llenguatge, PT i amb la resta del professorat que treballa amb el seu grup, i elaborar conjuntament el document de programació comú .

Facilitar la integració dels alumnes en el grup i fomentar la participació en les activitats del centre

Coordinar-se amb les persones implicades en el suport i, si s'escau, amb serveis externs del centre per planificar, fer un seguiment i avaluar totes les tasques encaminades a atendre la diversitat

Informar les famílies i implicar-les en el procés d'aprenentatge dels seus fills, sol·licitant la seva col·laboració, especialment en activitats que fomenten la seua integració en l'entorn

Coordinar el procés d'avaluació dels alumnes del seu grup amb la resta de mestres que hi intervenen directament i adoptar la decisió que procedisca pel que fa referència a la seua promoció.

Funcions del mestre/a de suport / desdoblament.

Són mestres de suport: el mestre de PT, la mestra d'Audició i Llenguatge i la resta de professorat depenent de la disponibilitat horària.

Funcions en relació a l'alumnat

Collaborar amb els tutors en la prevenció de possibles dificultats d'aprenentatge, prioritzant els nivells educatius inicials.

Intervenir, directament i indirectament, amb els alumnes en aquelles tasques considerades prioritàries.

Dur a terme aquesta intervenció a l'entorn on es considere més adequat per a l'alumnat, després d'haver-ho parlat en cicle i aprovat en la Comissió pedagògica.

Elaborar un informe final per a l'alumnat amb suport consensuat amb el tutor o tutora, que s'adjuntarà a l'informe d'avaluació de final de curs. S'informarà a les famílies pel mestre/a tutor/a o mestre/a de suport segons es considere, i s'arxivarà a l'expedient de l'alumne.

Funcions en relació al professorat

Conjuntament amb el tutor/a, participació en la planificació, elaboració, seguiment i avaluació de les adaptacions curriculars dels alumnes amb mesures educatives especials.

Realitzar conjuntament l'anàlisi de les estratègies organitzatives i metodològiques aplicades per poder optimitzar la intervenció educativa amb tots els alumnes.

Planificar conjuntament amb els tutors les activitats a dur a terme amb els alumnes amb necessitats educatives i la preparació de diferents materials curriculars.

Collaborar amb el tutor/a en la relació amb les famílies, participant, si cal, en les entrevistes amb els pares/mares.

Participar en la detecció i anàlisi de les necessitat educatives dels alumnes

El mestre de suport centrarà les seves actuacions en la col·laboració amb els tutors reforçant aquelles àrees on es presenta la dificultat .

El mestre de pedagogia terapèutica (PT) centrarà les seues actuacions en les adaptacions d'accés al currículum (materials, espais, temps) i dels elements del

currículum (objectius, continguts, criteris d'avaluació,...) de l'alumnat amb NEE. Així mateix proporcionarà orientacions al professorat tutor aportant recursos per al tractament a l'aula.

Prioritats a l'aula de P.T.

1. Alumnes amb dictamen d'escolarització
2. Alumnat amb ACIS de sisè cap abaix
3. Altres(desenvolupament de projectes específics, sobredotació,..)

La **mestra especialista en audició i llenguatge (AL)** treballarà bàsicament amb els alumnes que presenten alguna dificultat de comunicació i llenguatge, prioritzant els alumnes amb NEE però també incidint amb tots aquells que, no inclosos com a tals, presenten algun trastorn a aquesta àrea que incideixi en el seu desenvolupament personal i dificulti el seu procés d'aprenentatge. Així mateix proporcionarà orientacions al professorat tutor aportant recursos per al tractament a l'aula.

La coordinació entre el servei de logopèdia i els tutors es farà al menys una vegada al trimestre.

La logopeda facilitarà un informe de la situació del seu alumnat que caldrà que s'incorpore al expedient de l'alumne tractat.

Els alumnes que així es considere tindran sessions de tractament específic a càrrec de la logopeda

L'orientadora de l'SPE centrarà les seues tasques en:

L'assessorament psicopedagògic al centre mitjançant les reunions de la comissió pedagògica i directament als mestres.

L'avaluació psicopedagògica als alumnes derivats pels tutors

Orientacions al professorat Coordinació amb serveis externs i famílies.

El centre també mantindrà, quan siga necessari, contacte amb serveis externs (organismes, entitats i professionals) que actuen sobre l'alumnat del centre; com els Serveis Socials de l'Ajuntament, els serveis mèdics, logopedes, ONCE, que actuen fora del centre, però amb els quals cal tenir sempre contacte per poder fer un bon seguiment dels alumnes en qüestió.

El control de l'absentisme, la coordinació amb serveis socials i altres organismes, amb la treballadora social de l'SPE, així com el plantejament de les altres

actuacions referents als alumnes en situació de desavantatge social es durà a terme entre el tutor/a, el mestre/a de suport, l'orientadora de l'SPE, i l'equip directiu.

2.7 Elaboració de l'ACIs

La responsabilitat de la elaboració de l'ACIs es del equip de Cicle / curs

Es farà un ACIs en funció de l'informe del SPE

La tutora convocarà les reunions que estime oportunes per tal d'elaborar el ACIs.

L'ACIs romandrà a l'expedient de l'alumne.

Convocarà als mestres implicats en l'educació de l'alumne i al servei d'orientació.

Cal demanar autorització a les famílies per encetar aquest procés.

És el director el que autoritza l'ACIs

Coordinació, seguiment i avaluació

La coordinació, seguiment i avaluació són responsabilitat del cicle / curs i més concretament del tutor o la tutora que són els responsables de convocar les reunions pertinents, també pot convocar les reunions la Cap d'Estudis.

Es faran, com a mínim, les següents reunions:

Al principi les necessàries fins l'elaboració de l'ACIs.

Una sessió d'avaluació trimestral, prèvia a la sessió d'avaluació ordinària, amb assistència de tots els Mestres implicats, l'orientadora i, si s'escau, la logopeda, la treballadora social o altres.

Trimestralment la CCP haurà de realitzar una avaluació de tots els ACIS del centre que constarà a l'acta corresponent.

La tutora, en coordinació con els especialistes que treballen amb l'alumne informarà als pares com a mínim una vegada al trimestre.

2.8 Avaluació i seguiment del Pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa. Propostes de modificació.

De les mesures d'atenció a la diversitat

Les mesures d'atenció a la diversitat adoptades en el centre s'avaluen:

- En realitzar-se les revisions dels documents de centre.
- A les reunions de la comissió de coordinació pedagògica, al menys una vegada cada trimestre.
- A la revisió de la PGA que es duu a terme al centre i a la memòria anual, tant per cada nivell com per cicles, equip de suport, especialistes, etc.
- A les reunions de coordinació de cicle.

Del Pla d'atenció a la diversitat

El present Pla d'atenció a la diversitat ha de ser revisat com a mínim coincidint amb la revisió dels documents de centre, del qual en forma part.

Igualment, es dedicarà una sessió de la Comissió pedagògica a final del curs per tal de revisar el contingut d'aquest document i valorar la seva funcionalitat.

3. La inclusió en el Ceip Sant Miquel

3.1 Funcions del Centre

1. Analitzar els factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa, a partir de les directrius i els indicadors facilitats per la conselleria competent en matèria d'educació.

2. Elaborar i implementar el seu projecte educatiu i el pla d'actuació

per a la millora d'acord amb els principis de l'escola inclusiva.

3. Dissenyar totes les seues actuacions considerant que tot l'alumnat

hi puga participar i aprendre.

4. Planificar, adequar i disposar l'organització, les condicions, les

mesures i els suports que permeten el màxim nivell d'inclusió de tot

l'alumnat.

5. Dur a terme, dins de l'àmbit de les seues competències, les actuacions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de tota la comunitat educativa.

6. Gestionar adequadament els mitjans humans i materials dels

quals s'hi disposa amb criteris de qualitat, eficàcia, eficiència i sostenibilitat.

7. Implementar actuacions preventives i activar, en primera instància, les mesures generals o ordinàries a fi de garantir la inclusió de tot

l'alumnat.

8. Posar en marxa plans de sensibilització i presa de consciència

adreçats a la comunitat educativa que tinguen com a finalitat el desenvolupament d'actituds i comportaments que promoguen la convivència

pacífica, el respecte a la diversitat, la igualtat i la inclusió de totes les persones.

9. Incorporar en la seua planificació les actuacions que fan possible

el desenvolupament d'un model coeducatiu i un espai escolar lliure de

tot tipus de desigualtat o mecanismes discriminatoris per raó de sexe.

10. Planificar i participar en accions formatives dirigides al conjunt

de professionals del centre, a fi d'adquirir les competències necessàries

per a desenvolupar el model inclusiu i dissenyar projectes d'innovació

que el generalitzen i l'actualitzen.

11. Establir procediments d'auto-avaluació i millora dels processos

d'aprenentatge i ensenyament i de totes les actuacions que fan possible

la implantació del model d'escola inclusiva, amb la implicació del professorat i de tota la comunitat educativa.

12. Obrir el centre educatiu al seu entorn mitjançant la col·laboració en el desenvolupament de plans i programes de desenvolupament

comunitari, l'aprofitament dels recursos del context i la participació

en xarxes de treball i d'intercanvi d'experiències amb altres centre educatius o entitats.

13. Afavorir la participació activa de l'alumnat, les famílies, la

comunitat educativa en general i els agents de l'entorn, en l'elaboració, posada en marxa i revisió d'iniciatives que tenen com a finalitat donar suport i promoure l'equitat i l'educació inclusiva.

14. Facilitar l'orientació i l'assessorament a l'alumnat i a les famílies en els processos de desenvolupament personal, acadèmic i professional.

3.2 Participació de les famílies

Els centres docents han de concretar i organitzar, dins del seu projecte educatiu i el pla d'actuació per a la millora (PAM), les mesures per a fer efectiva aquesta participació, les quals s'han d'ajustar a les necessitats, les característiques i la diversitat de les famílies i a la realitat del centre i de l'entorn social i cultural, sense descurar especialment l'atenció a les famílies que es troben en situació de major vulnerabilitat.

3.2 Participació de l'alumnat

Tot l'alumnat té dret a participar en les activitats de grup i del centre. Per tant, els centres les han de planificar i adequar per a garantir aquesta participació .

3.3 Entorn social i comunitari

Els centres docents han d'organitzar les actuacions que facen efectiva la seua obertura a l'entorn, que comporten la participació en accions d'àmbit comunitari i l'aprofitament dels recursos a l'abast per al desplegament dels seus projectes educatius, contribuint d'aquesta manera al desenvolupament comunitari i a la creació de xarxes de solidaritat voluntariat i suport mutu.

3.4 Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat

El professorat ha de realitzar, com a part de l'acció docent, la detecció de barreres i necessitats per a l'aprenentatge i propiciar la participació de l'alumnat a partir de la informació obtinguda en el mateix centre o que faciliten les famílies o els serveis sanitaris i socials.

La identificació de les necessitats específiques de suport educatiu correspon als serveis especialitzats d'orientació. Quan l'alumnat requereix una resposta personalitzada i individualitzada que comporta mesures curriculars extraordinàries o suports especialitzats, és preceptiu que els serveis especialitzats d'orientació n'efectuen una avaluació sociopsicopedagògica i emeten l'informe sociopsicopedagògic corresponent, que ha de determinar la intensitat i durada dels suports i aportar orientacions per a elaborar el pla d'actuació personalitzat (PAP).

3.5 Mesures de resposta educativa per a la inclusió

1 El PAM, que incorpora la concreció anual de les actuacions contingudes en el projecte educatiu del centre, ha d'estar present en els quatre nivells.

a) Primer nivell de resposta

S'adreça a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari.

El constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.

Els òrgans de govern, de coordinació i de participació del centre, d'acord amb les seues competències, proposen i aproven aquestes mesures, les quals ha d'aplicar tota la comunitat educativa amb la col·laboració d'agents externs quan siga necessari.

Les mesures que inclouen la participació de persones o entitats externes al centre docent s'han d'acordar i concretar amb els agents implicats.

Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el projecte educatiu de centre i el pla d'actuació per a la millora (PAM).

b) Segon nivell de resposta

S'adreça a tot l'alumnat del grup-classe. El constitueixen les mesures generals programades per a un

grup-classe que impliquen suports ordinaris. Les mesures en aquest nivell inclouen el disseny i aplicació de pro-

gramacions didàctiques que donen resposta la diversitat de tot l'alumnat del grup, incloent-hi les activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació, el professorat especialitzat de suport i, si escau, la col·laboració d'agents externs, d'acord amb les seues competències.

Les mesures del segon nivell es determinen en les unitats didàctiques així com en el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

c) Tercer nivell de resposta

El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Aquest nivell inclou mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions al món laboral. S'inclou l'organització d'activitats d'enriquiment o reforç, les adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries i, en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria, també l'organització del currículum en àmbits d'aprenentatge o el desenvolupament de programes específics d'atenció a la diversitat, regulats per l'Administració o de disseny propi pels centres docents com a part del seu projecte educatiu. Les mesures d'aquest tipus destinades a l'alumnat que cursa els ensenyaments postobligatoris, de règim especial i de formació de persones adultes, s'especifiquen en el capítol V d'aquest decret.

Així mateix, s'hi inclouen les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne que en un moment determinat les pugui necessitar, tot incidint especialment en les actuacions que l'impliquen emocionalment, reforcen la seua autoestima, el sentit

de pertinença al grup i al centre, i preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per malaltia, desprotecció, mesures judicials o que, per qualsevol circumstància temporal es trobe en risc d'exclusió, requereix suports ordinaris en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

Totes aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències.

Les mesures del tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

d) Quart nivell de resposta

El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures de flexibilització de l'escolarització, les pròrrogues de permanència extraordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, la determinació de la modalitat d'escolarització o les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereix suports addicionals especialitzats en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, del personal no docent de suport i d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències i segons determine l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva.

En cas de decisions extraordinàries d'escolarització, l'Administració educativa activarà el procediment adient.

El pla d'actuació personalitzat és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta.

2. El pla d'actuació personalitzat

El pla d'actuació personalitzat s'ha d'elaborar a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic, orienta l'organització de la resposta educativa i recull les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

El pla d'actuació personalitzat s'elabora per l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació i la participació dels diferents professionals que hi intervenen, les famílies i l'alumnat.

L'avaluació anual de l'efectivitat de les mesures desenvolupades forma part d'aquest pla, i s'ha de fer de manera col·laborativa amb la participació de la família i, sempre que siga possible, de l'alumnat.

La conselleria competent en matèria d'educació fixarà els criteris i el model per a l'elaboració d'aquest pla, que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumna o l'alumne.

3.6 Principis generals de l'avaluació de l'alumnat en el marc d'una escola inclusiva

a) Tots els procediments d'avaluació són complementaris, i ha d'haver-hi un transvasament d'informació entre aquests.

b) Tot l'alumnat té dret a participar en els procediments d'avaluació.

c) L'avaluació de l'alumnat amb criteris inclusius contribueix a prevenir la segregació, evita formes d'etiquetatge i potencia la inclusió en els centres ordinaris.

d) L'avaluació ha de recollir únicament la informació que siga funcional i pertinent i s'ha de fer respectant la privacitat i confidencialitat.

e) Les tècniques d'avaluació han de permetre que cada alumna i alumne puga demostrar els seus punts forts, la capacitat potencial d'aprenentatge, les estratègies, les competències i el rendiment.

f) L'avaluació ajuda el professorat en la seua acció docent i tutorial i, d'altra banda, el centre en la millora de la seua resposta a la inclusió.

g) L'avaluació no és un esdeveniment aïllat, sinó que s'emmarca en la història escolar de l'alumna o l'alumne i la té en compte, així com té en consideració els elements del context escolar, familiar i social que hi

intervenen i influeixen.

h) L'avaluació s'orienta també a la identificació dels suports que

l'alumnat requereix en les diferents àrees.

i) L'avaluació contínua ha de permetre la revisió de les mesures i

dels ajustos introduïts, d'acord amb els objectius proposats, per a la seua modificació, adaptació o introducció d'altres mesures o ajustos, sempre amb la finalitat d'aconseguir una educació inclusiva.

j) L'avaluació ha de facilitar, en última instància, la titulació de l'alumnat o l'acreditació de les competències assolides, a fi de millorar les seues possibilitats d'inserció sociolaboral.

3.7 Processos de transició

1. Els centres docents, amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació i, si escau, d'altres agents implicats, han de planificar adequadament els processos de transició entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització, per tal de garantir el transvasament d'informació, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de necessitats que poden produir-se en moments en què les barreres i la desigualtat es manifesten amb més freqüència i intensitat.

2. En les situacions en què l'alumnat, per situacions de malaltia o per mesures judicials, rep atenció educativa transitòria externa al centre, els centres implicats han d'establir una planificació personalitzada que facilite la transició d'aquests contextos externs als seus centres de referència que incloga la transmissió d'informació adequada entre centres i serveis.

3. L'alumnat i les famílies han de rebre l'orientació adequada en aquests processos de transició, especialment en el canvi de modalitat d'escolarització i en la transició als estudis superiors o a la vida activa, perquè puguin prendre decisions que permeten aprofitar les noves oportunitats que els ofereixen aquests moments de canvi.

4. La conselleria competent en matèria d'educació establirà els criteris i les actuacions prioritàries que cal desenvolupar en cada procés de transició, entre els quals s'inclouen els programes acordats pels centres docents d'aplicació en les diferents etapes educatives.

3.8 Formació i sensibilització

els centres docents i les administracions implicades han de promoure i desenvolupar actuacions d'orientació, informació, sensibilització, formació i totes aquelles que siguin necessàries, dirigides a tota la comunitat educativa, que tinguen per objecte la promoció de la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i la prevenció i l'eradicació de la violència de gènere i de qualsevol tipus de violència, amb l'objectiu d'afavorir la presa de consciència, el canvi d'actituds i el desenvolupament de comportaments que contribuïsquen a la inclusió social i a la igualtat de totes les persones.

3.9 Personal i materials de suport

1. A més del personal del centre, docent i no docent, tota la comunitat educativa, incloent-hi l'alumnat i les famílies i els agents o entitats del context sociocomunitari, constitueixen suports personals per facilitar el desenvolupament de la resposta a les necessitats de l'alumnat.

2. Així mateix, els centres docents, d'acord amb les necessitats de l'alumnat, han de disposar de personal especialitzat de suport amb les funcions d'atenció especialitzada a l'alumnat i d'orientació i assessorament al professorat i a les famílies.

3. Per a l'alumnat amb discapacitat o altres necessitats que ho requerisca, es faran ajustos personalitzats o es proveiran materials de suport individualitzats, quan no siga possible la utilització dels mitjans ordinaris disponibles en el centre ni la seua adaptació.

4. L'assignació de recursos especialitzats a l'alumnat amb necessitats educatives especials i amb necessitats de compensació de desigualtats en tots els centres ordinaris sostinguts amb fons públics s'ha de fer prioritzant el màxim nivell d'inclusió en les aules ordinàries, tenint com a criteri donar resposta a les necessitats educatives i sense que siga necessària l'existència d'un espai físic diferenciat destinat exclusivament a l'atenció d'aquest alumnat.

3.10 Escolarització

L'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i l'alumnat amb situacions que requereixen mesures per a la compensació de desigualtats es durà a terme de manera equilibrada en tots els centres ordinaris sostinguts amb fons públics i en cap cas pot superar una quarta part del total d'alumnat matriculat en cada

centre. Tot això sense perjudici de la responsabilitat de l'Administració de la Generalitat de desenvolupar polítiques socials que incidisquen en l'eliminació dels elements del context sociocomunitari que generen desigualtat i exclusió

.

L'inici i finalització de l'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i l'alumnat amb necessitats derivades de situacions de compensació de desigualtats s'ha de fer considerant les edats fixades amb caràcter general per a tot l'alumnat, d'acord amb el que regula la normativa vigent en matèria d'admissió en les diferents etapes educatives.

3..11 Orientació educativa, psicopedagògica i professional en el marc de l'escola inclusiva

1. Tot l'alumnat ha de rebre orientació educativa, psicopedagògica

i professional d'acord amb la seua edat, l'etapa o nivell d'ensenyament que curse.

2. L'orientació acompanya la formació de l'alumnat al llarg de la seua vida com un procés continu, planificat i organitzat, i facilita l'autonomia en la gestió de les seues competències personals, socials, acadèmiques i professionals.

3. L'orientació ha de propiciar l'elecció d'itineraris acadèmics i professionals lliures d'estereotips de gènere i d'altres condicionants culturalment arrelats que puguen suposar qualsevol tipus de discriminació l'accés als estudis o al mercat laboral.

4. L'orientació s'adreça al desenvolupament integral i equilibrat de totes les capacitats de l'alumnat, contribueix a la seua educació personalitzada i propicia una formació global, que inclou aspectes curriculars i personals i facilita la seua inserció social i laboral.

5. L'orientació facilita que l'alumnat pugui regular el seu procés d'aprenentatge, confiant en el coneixement propi de competències, capacitats, interessos i motivacions per a continuar la seua formació

i per a exercir una ciutadania activa amb iniciativa personal i esperit emprenedor.

6. L'orientació requereix una planificació sistemàtica i la col·laboració de la comunitat educativa per a coordinar les accions orientadores i establir la cooperació amb els diversos serveis, institucions i administracions. En conseqüència, l'orientació educativa, psicopedagògica i professional ha de planificar-se com un procés continu i organitzat, de manera col·laborativa i interdisciplinària en el marc del currículum establert, i ha de quedar recollida en els projectes educatius dels centres al llarg de totes les etapes, en els espais de la docència, la tutoria i l'orientació especialitzada.

7. L'orientació educativa i professional forma part de la funció docent i s'integra en el procés educatiu a través de diferents àmbits d'actuació: la docència, la tutoria i els serveis especialitzats d'orientació.

8. Els professionals d'orientació educativa ofereixen al centre educatiu assessorament, col·laboració, acompanyament i suport tècnic especialitzat, i duen a terme accions orientadores preventives i proactives que promouen la inclusió, la convivència i el coneixement dels itineraris formatius que afavoreixen la inserció laboral, a més del treball directe i personalitzat amb l'alumnat.

9. L'orientació se sustenta en la consideració que:

a) És un dret de l'alumnat que està present al llarg de tota l'escolaritat.

b) Forma part de l'acció educativa i de la funció docent, per la qual cosa ha d'implicar la participació de tot el professorat, dels òrgans centres educatius, de l'alumnat, de les seues famílies, dels agents i dels

recursos de l'entorn.

c) Preveu accions que van des de l'assessorament i la prevenció fins a la detecció de les barreres i els aspectes afavoridors de la inclusió intervenció especialitzada.

d) Ha de contribuir a dinamitzar els centres educatius i promoure canvis en el context, a fi de facilitar el progrés educatiu de tot l'alumnat.

e) S'estructura i s'organitza en diferents nivells d'actuació, en què els professionals treballen de manera coordinada, en col·laboració i de forma complementària.

f) Té un caràcter continu, que fa necessària la coordinació sistematitzada entre els diferents serveis especialitzats dependents de l'Administració educativa, les tutores i els tutors de les diferents etapes educatives i altres agents, formals i no formals, a fi d'assegurar una coherència i una línia comuna d'intervenció.

g) Ha de garantir l'aprenentatge al llarg de la vida, comprendre tot el procés educatiu i possibilitar el trànsit adequat entre els diversos ensenyaments, així com entre aquests i el món laboral, per a la qual cosa les conselleries competents en matèria d'educació, d'igualtat i polítiques inclusives i d'ocupació facilitaran els recursos necessaris.

h) S'estructura i s'organitza en l'acció tutorial, la intervenció especialitzada de caràcter psicopedagògic i l'assessorament específic proporcionat al professorat, a l'alumnat i a les seues famílies o representats legals.

i) Els diferents nivells en què s'estructura i organitza l'orientació educativa es complementen i s'interrelacionen, per la qual cosa es potenciarà el diàleg igualitari i la col·laboració i coordinació entre

aquests.

j) Ha de ser proactiva, transversal i oberta al context.

k) Ha d'afavorir el procés d'evolució dels centres cap a un model inclusiu, la dinamització pedagògica, la qualitat i la innovació educativa.

10. L'orientació educativa, psicopedagògica i professional es desenvoluparà en els centres docents per mitjà de programes o models concrets d'intervenció col·laborativa, d'ajuda o consulta, tant dins de la

comunitat educativa com en col·laboració amb altres administracions públiques i entitats privades.

3.12 Seguiment per part dels centres docents

Els centres docents han de fer, a través dels seus òrgans, amb la participació de l'alumnat, de les famílies i d'altres agents implicats, i dins del marc dels processos generals d'avaluació, una valoració de les actuacions afavoridores de la inclusió dutes a terme, a partir dels indicadors i les directrius proposades per l'Administració educativa concretats en la seua planificació, tot considerant la seua pròpia idiosincràsia.